

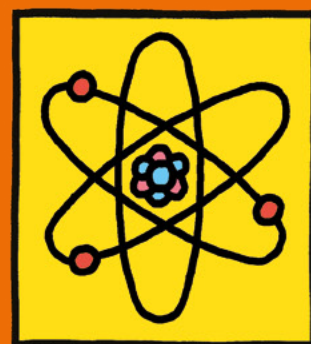
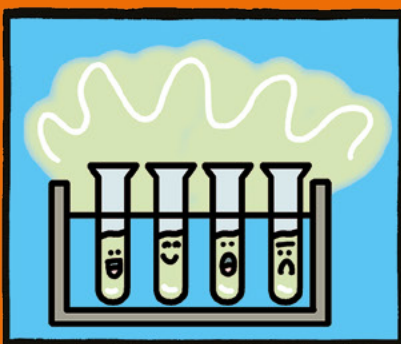
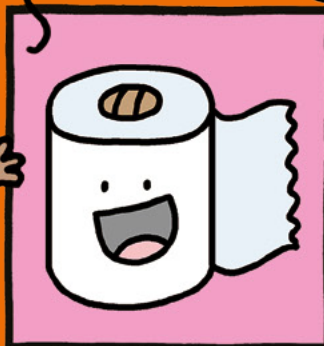
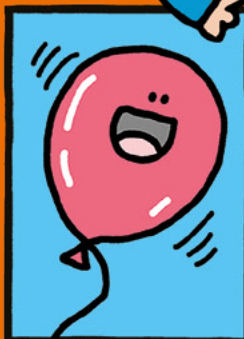
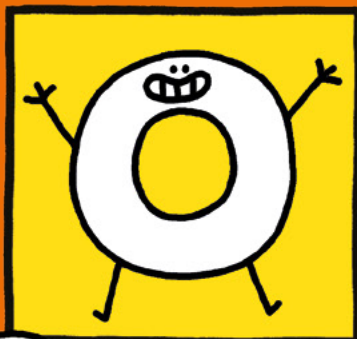
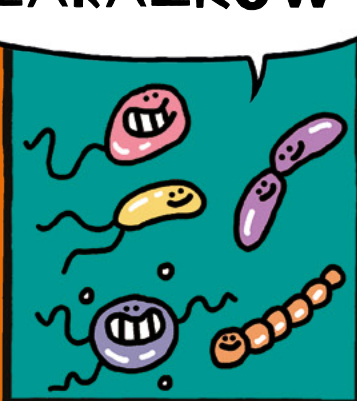
DZIEŃ

Z ŻYCIA

MUMII,

ZARAZKÓW

i RÓŻNYCH
WYNAŁAZKÓW

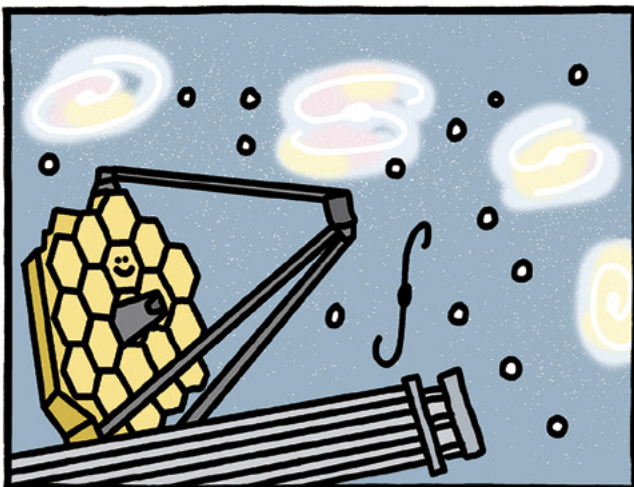
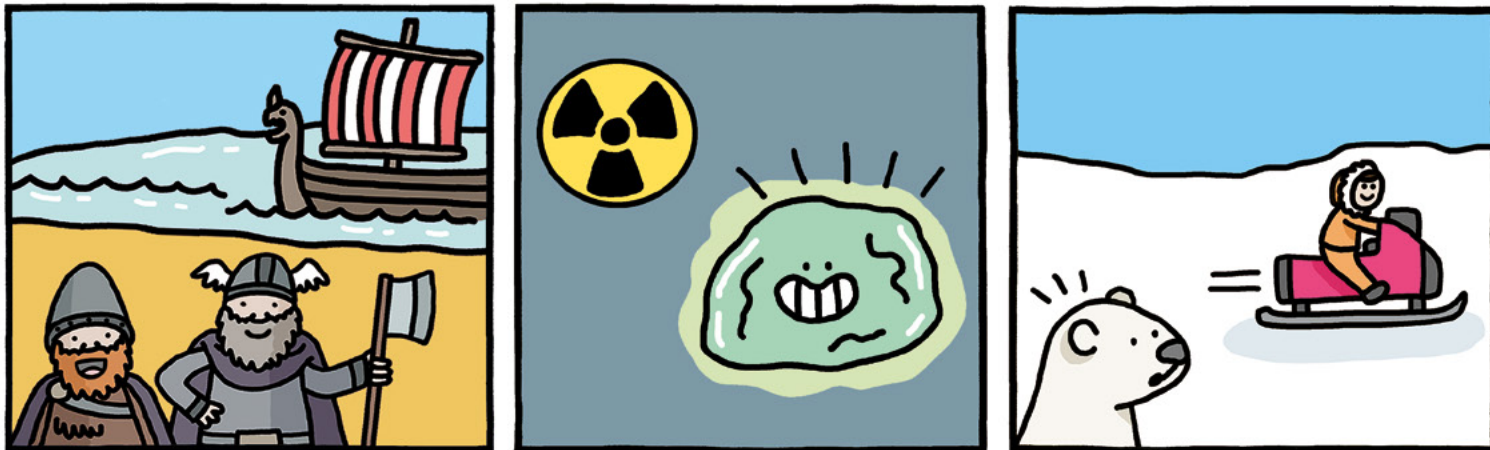
ODJAZDOWE OPowieści o ODKRYCIACH

MIKE BARFIELD, JESS BRADLEY

REDAKCJA: ZOE CLARK I SUSANNAH BAILEY
PROJEKT OKŁADKI: ANGIE ALLISON I DERRIAN BRADDER
PROJEKT GRAFICZNY: DERRIAN BRADDER

KONSULTACJA: DAMARA STRONG I EMMA MARRIOT
ILUSTRACJE DODATKOWE: HELEN POOLE

SZCZEGÓLNE PODZIĘKOWANIA DLA IMOGEN CURRELL-WILLIAMS I BRYONY DAVIES
DLA PHILA, KTÓRY POMÓGŁ MI ODKRYĆ, JAK BYĆ ZABAWNYM,
I PHILIPPY, KTÓRA ODKRYŁA NA TO NOWY SPOSÓB - MB
DLA CHŁOPAKÓW, MARKA I JAMESA, ONI JUŻ WIEDZĄ DLACZEGO - JB

Tytuł oryginału: *A Day in the Life of Fossils, Fire, and Other Fantastic Finds.*
Amazing Discoveries That Changed the World
© Copyright by Buster Books, 2025.
© Copyright for the Polish translation by Agata Ostrowska, 2026

ISBN 978-83-8150-716-5
Wydanie I

wydawnictwodwiesiostry.pl

redakcja: Dominika Cieśla-Szymańska
korekta: Tomasz Chlewiński
skład i przygotowanie do druku: Piotr Bałdyga, Weronika Dobrzyńska
druk: Dimograf Sp. z o.o.

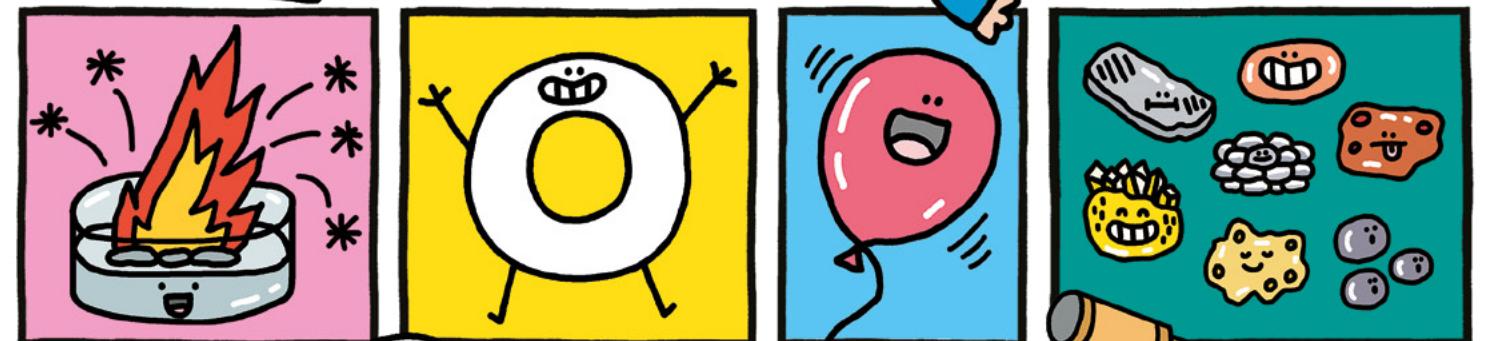
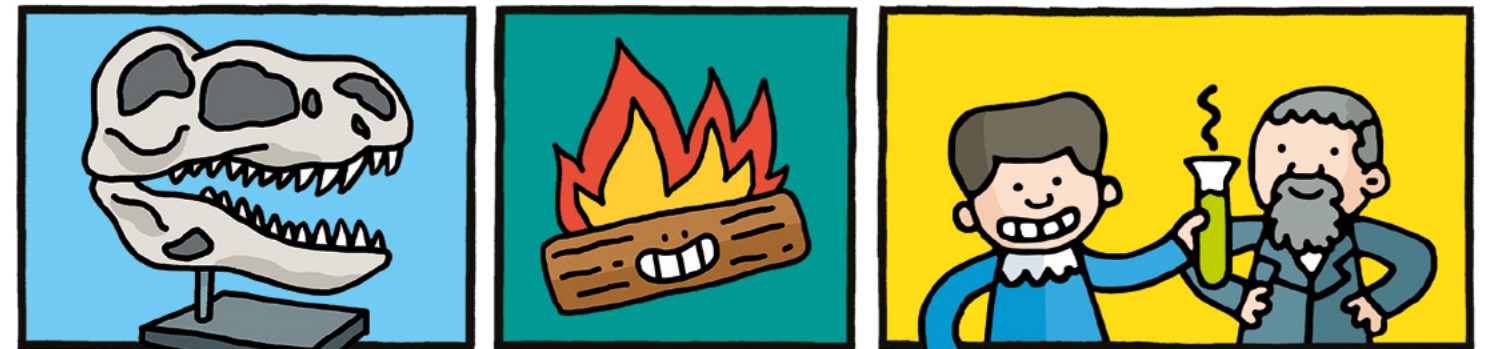
Wydawnictwo Dwie Siostry sp. z o.o.
ul. Stefana Jaracza 2
00-378 Warszawa

Biblioteki, szkoły, przedszkola, księgarnie i inne instytucje zainteresowane
ofercą specjalną zachęcamy do kontaktu z działem handlowym
(marketing@wydawnictwodwiesiostry.pl, +48 577 888 278).

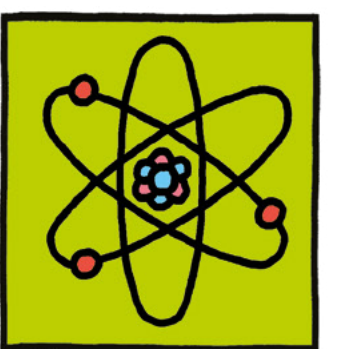
DZIEŃ Z ŻYCIA

MUMII, ZARAZKÓW I RÓŻNYCH WYNALEZKÓW

TEKST: MIKE BARFIELD
ILUSTRACJE: JESS BRADLEY
z języka angielskiego przełożyła Agata Ostrowska

WYDAWNICTWO DWIE SIOSTRY
WARSZAWA 2026

SPIS TREŚCI

WSTEP 6

NAUKA I MEDYCYNĄ 7

Wybuch 8

Zarazki 9

Smak 10

Pierwiastek 11

Łowca pierwiastków 12

Trup 14

Kurczę, co za kuracje! 15

Łowczyńi komet 16

Nieżyty układ 32

Mleczarka 34

Samoobrona 36

ŁUDZIE I MIEJSCA 37

Młody król 38

Drobiazgi na drogę 39

Ogień 40

Twarzą w twarz 41

Wędrówki ludów 42

Podróżnik 44

Zmarły król 45

Kontynent 46

Gigant 48

Ogórek 49

Człowiek z Piltdown 50

Statek widmo 51

Gdzie wraki zimują 52

Pies zaprzęgowy 54

Flaga 56

Teleskop kosmiczny 18

Łazik biegunowy 19

Korona 20

Wiatr 21

Nic 22

Rolka papieru 23

Zderzac atomów 24

Drobinki wielkiej wagi 25

Notes 26

Szklanka mleka 28

Wybierz literkę 29

Świeczka 30

Balon 31

Spór 57

Ściana 58

Peru-ta architektury 59

Zaginione w akcji 60

Człowiek Łodu 62

Znajoma twarz 63

Szerpa 64

Maskonur 66

ŚWIAT PRZYRODY 67

Ośmiornica 68

Akwarystka 69

Żyjątka 70

Wielkie małe odkrycia 71

Łowczyńi owadów 72

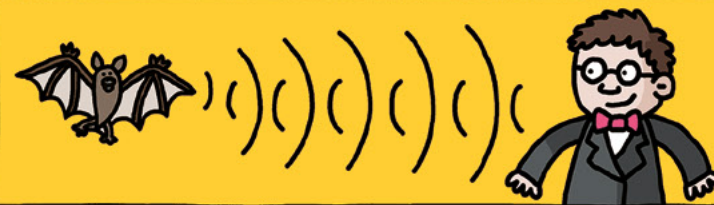
Wirus 74

Skamieniałość 75

Łowczyńi skamielin 76

Ząb 78

Układanka 79

Trzy czaszki 80

Kości z przeszłości 82

Łowca zwierząt 84

List 86

Pingwin 87

Łowczyńi roślin 88

Cieplarnia 90

Geniusz 91

Prezent na gwiazdkę 92

Podróżnicy w czasie 93

Podwójna helisa 94

Gwiazda ekranu 96

Odbija im się 97

Soja 98

Księżna 99

Szympan 100

Żaba szklana 102

Stworki z Amazonii 103

Jaskółka 104

UPS! WYPADKI

CHODZĄ PO ŁUDZIACH 105

Mozaika 106

Zakopane skarby 107

Owca 108

Zmysł magnetyczny 109

Pleśń 110

Robot 112

Psiodkrywcy 113

Głowa 114

Fotografia 115

Przydatne przypadki 116

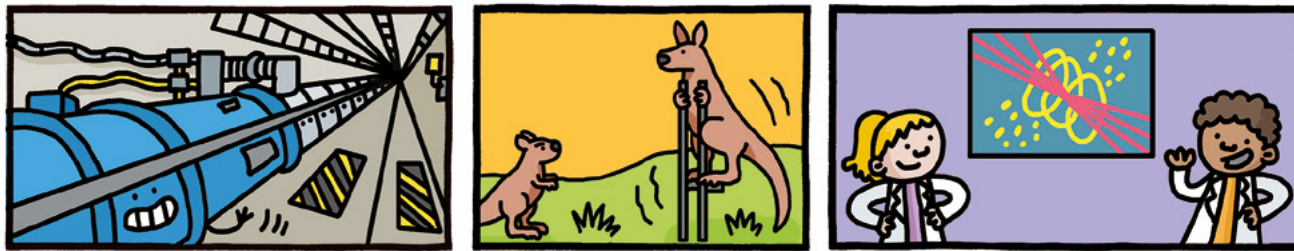
Węgiel 118

Komar 119

Jabtko 120

SŁOWNICZEK 121

INDEKS 126

WSTĘP

Gratulacje! Oto książka o najróżniejszych odjazdowych odkryciach, a ty jesteś na samym jej początku! My, ludzie, jesteśmy bardzo ciekawscy, a na kolejnych stronach znajdziesz historie o wielu wspaniałych rzeczach, jakie udało nam się odkryć – od drobnoustrojów po kosmicznie wielkie obiekty we wszechświecie, a także o dinozaurach, grobowcach królów i innych niezwykłościach!

Są tu historyjki „Dzień z życia”, które z humorem przedstawiają dzieje wielkich odkryć, strony „Szersze spojrzenie” pełne dodatkowych wiadomości, „Sekretne dzienniki”, w których odkrywcy przekazują nam relacje z pierwszej ręki, a także **SŁOWNICZEK**, gdzie możesz znaleźć znaczenia nowych słów.

Książka dzieli się na cztery części: **NAUKA I MEDYCYNA**, **LUDZIE I MIEJSCA**, **ŚWIAT PRZYRODY** oraz **UPS! WYPADKI CHODZĄ PO LUDZIACH!** Ale szybko się przekonasz, że niezależnie od tego, gdzie rozpoczniesz lekturę, czeka cię dużo śmiechu i nowej wiedzy.

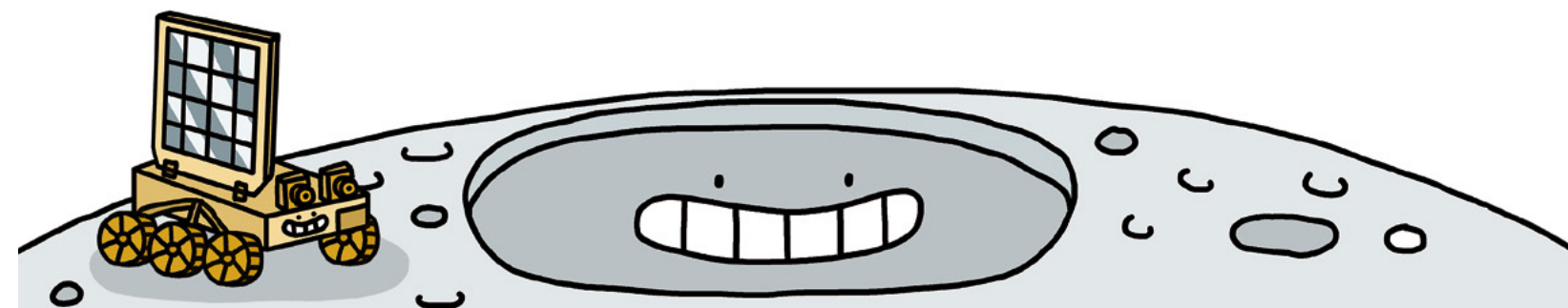
Stawiaj więc żagle i ruszaj na wyprawę po nowe odkrycia.

Nie ma na co czekać!

NAUKA I MEDYCYNA

Ludzie mają wrodzoną potrzebę wiedzy. Niektórzy chcą od razu wiedzieć, co będzie na obiad i co leci w telewizji, inni – naukowcy i lekarze – zadają dociekliwe pytania o otaczający ich świat. W tej części przyjrzymy się tym niezmqrdowanym badaczom i ich najstąnniejszym odkryciom. Przewróć stronę i poznaj pierwszą wybuchową historię!

DZIEŃ Z ŻYCIA... SMAKU

Hej! To ja, ludzki język – chcę ci trochę opowiedzieć o kwestii smaku.

Takie zachowanie jest niesmaczne...
 LEE!
 JAK NIEMIEŁO!
 BLE!

Chyba że mam przed sobą coś smacznego.

KUPIĆ CI LODA?
 JAK MIŁO!

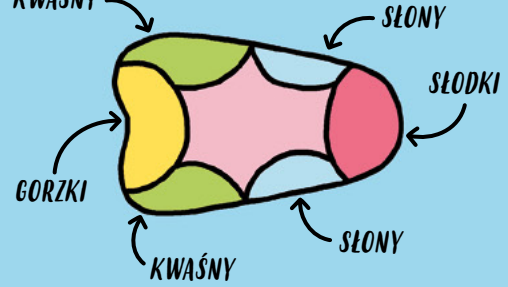
A te cztery smaki sprawdzają się na całym świecie.

SŁODKI KWAŚNY
 SŁONY GORZKI

Dawniej naukowcy dzielili mnie na strefy odpowiadające różnym smakom...

KWAŚNY SŁONY
 GORZKI SŁODKI

Może trudno ci to przetknąć, ale wcale nie mieli racji!

CO?!

Mam na powierzchni tysiące kubków smakowych – każdy z nich potrafi rozpoznać wszystkie cztery smaki.

NIE RÓB KWAŚNEJ MINY.
 A JAK TO ROBIMY?
 TO NASZA SŁODKA TAJEMNICA.

Ale w 1908 roku japoński chemik Kikunae Ikeda odkrył piąty smak, jedząc bulion z ryb i wodorostów.

TA ZUPA JEST SUPER!

Stwierdził, że język czuje jeszcze jeden smak... Ale jak go nazwać?

MAM TO NA KOŃCU JĘZYKA... I NIE TYLKO NA KOŃCU!

Wymyślił nazwę „umami”, co oznacza pyszny, mięsisty, intensywny.

BRZMI SMAKOWICIE!

Ale świat nauki uznał jego odkrycie dopiero w 1985 roku.

PRZEPRASZAM, ŻE TYLE TO TRWAŁO.
 TERAZ TO JUŻ WYSTYGŁAM. ECH!

Naukowcy przypuszczają, że języki czują też inne smaki – takie jak tłusty, cierpki czy metaliczny.

ALE JUŻ NIE KŁAPIĘ JĘZOREM. PA!

DZIEŃ Z ŻYCIA... PIERWIASTKA

Cześć! Jestem Hennig Brand, niemiecki alchemik* z XVII wieku.

*ZOB. S. 8.

Zamiast recepty na życie wieczne szukam „kamienia filozoficznego”, który zamienia pospolite metale – żelazo czy ołów – w złoto.

TEŻ COŚ!
 SAM JESTEŚ POSPOLITY!

Może to dziwne, ale pomyślałem, że kluczem do tego odkrycia są ludzkie siki.

MOCZ MA MOC!

Catymi dniami podgrzewałem siuski i obserwowałem, co się dzieje.

MOŻE POWINIENEM SIĘ PRZEWIETRZYĆ...
 CUCH!
 BUL, BUL!

Pewnego dnia w roku 1669 pojawił się biały dym i jakiś płyn. Gdy zastygł, stał się świecąca bryłką.

FAJNE! CIEKAWIE, CZY POTRAFI COŚ JESZCZE.

Owszem – nagle substancja zapłonęła, od samego kontaktu z powietrzem!

FZIUUU!

I tak odkryłem pierwszy pierwiastek niewystępujący w naturze, nie jak te 12...

MIEDŹ OŁÓW ZŁOTO SREBRO ŻELAZO WĘGIEL
 CYNA SIARKA RTĘĆ CYNK ARSEN ANTYMON

Pierwiastek to najczystsza forma substancji chemicznej, składa się tylko z identycznych atomów. Obecnie znamy już 118 różnych pierwiastków.

Świecąca substancję nazwałem „fosfor” – czyli „niosący światło” – na cześć Gwiazdy Porannej.

WŁAŚCIWIE TO JESTEM PLANETĄ WENUS, ALE OK...

Ponieważ fosfor to trująca, niebezpieczna substancja, do tego odkryta jako trzynasta – czasem nazywano ją...

DIABELSKIM PIERWIASTKIEM. MŁA-HA-HA-HA!

MUSZĘ LECIEĆ, CHCE MI SIĘ SIKU...
 BLASK!
 TRZASK!
 FZIUUU!

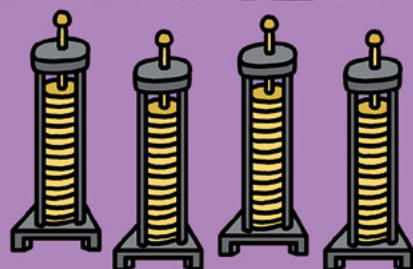
Sekretny dziennik ŁOWCY PIERWIASTKÓW

Fragmenty z dziennika Humphry'ego Davy'ego, londyńskiego chemika z początku XIX wieku.

POCZĄTEK 1807

Nabyłem do laboratorium nowe ogniwa Volty. To rodzaj baterii wytwarzających prąd, wynalazek Alessandra Volty z Włoch. Jeśli potączę ich setki, może uda mi się uzyskać na tyle silny prąd elektryczny, by wywołać nowe, niezwykłe reakcje chemiczne!

STOSY OGNIW VOLTY

WIOSNA 1807

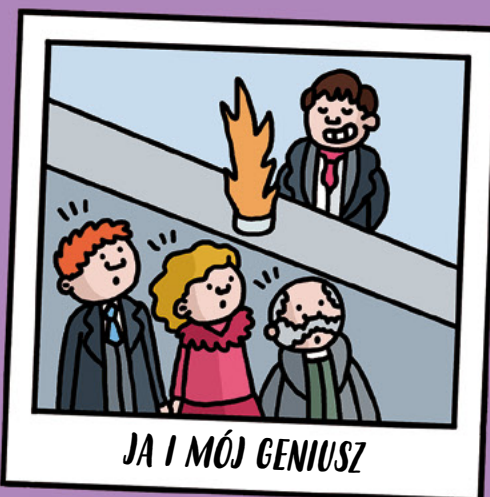
Sukces! Wczoraj przepuściłem prąd przez gorący, roztopiony potaż kaustyczny* i na powierzchni pojawiły się szare krople płynnego metalu. Nazwałem ten nowy pierwiastek potasem. Jest niebezpieczny, silnie reaguje z wodą. Ups!

PŁOMIENNY POTAS

WIOSNA 1807, PÓŹNIEJ

Podobny eksperyment, tym razem z sodą kaustyczną**, i znów uzyskałem szare krople nowego pierwiastka, metalu, który nazwałem sodem. Wybucha w kontakcie z wodą, co zaprezentowałem na pokazie, wzbudzając entuzjazm publiczności. Czy odkryję coś jeszcze?

LATO 1808

Hurra! Dzięki tej samej (bardzo niebezpiecznej) metodzie wyizolowałem w tym roku jeszcze 4 pierwiastki: bar, wapń, magnez i stront. Nazwa strontu pochodzi od wioski Strontian w Szkocji, gdzie wydobywano zawierający go minerał.

FANTASTYCZNA CZWÓRKA

BAR

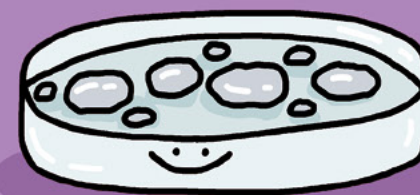
WAPŃ

MAGNEZ

STRONT

WY-BOR-NE ODKRYCIE!

JESIEŃ 1808

Ale jestem bystry! Odkryłem kolejny pierwiastek: bor. Nazwa pochodzi od substancji chemicznych, z których go otrzymałem. Uzyskanie boru zależało od ich doboru!

LATO 1810

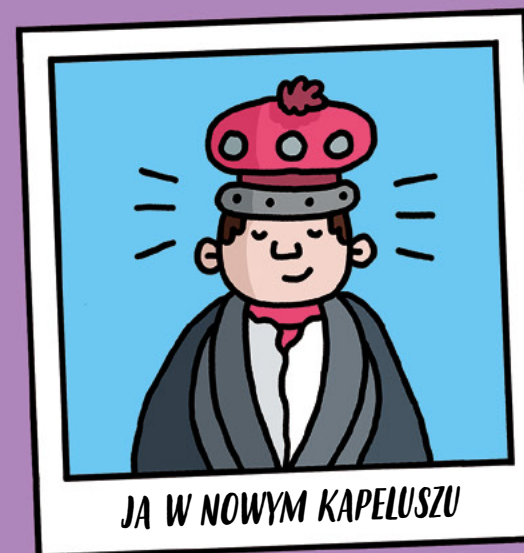
Dodałem gazu z odkryciami! Najnowsze to paskudny zielony gaz zwany chlorem. Niektórzy chemicy, moi rywale, twierdzą, że odkryli go wcześniej, ale to ja jako pierwszy wyizolowałem chlor i uznałem go za pierwiastek!

ZJADLIWY CHLOR

JESIEŃ 1818

Dzięki moim odkryciom zdobyłem stawę, a król Anglii nadał mi tytuł baroneta – jako pierwszemu brytyjskiemu naukowcowi! W swojej karierze zidentyfikowałem 9 pierwiastków – w tym jod w 1813 roku. Nieźle jak na chłopaka bez studiów. Widocznie mam w sobie pierwiastek geniuszu! Ha!

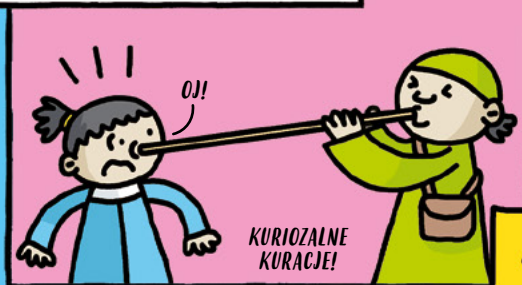

* INACZEJ POTĄŻ ŻRĄCY, WODOROTLENEK POTASU. ** INACZEJ SODA ŻRĄCA, WODOROTLENEK SODU.

Kiedy znaleziono pierwsze **SKAMIENIAŁOŚCI DINOZAUROW?**

Jak odkryto **LEKARSTWA** ratujące życie?

Jak wyglądały pierwsze **EKSPEDYCJE** na biegun południowy i północny?

Ruszaj na fascynującą wyprawę, by poznać **ODKRYCIA** i **WYNAŁAZKI**, które zmieniły nasz świat. Znajdziesz tu słynnych badaczy i badaczki, zabawne komiksowe historyjki i masę **CIEKAWOSTEK!**

BO WIEDZA TO PRZYGODA!

POLECAMY TAKŻE:

ISBN 978-83-8150-716-5

9 788381 507165 >

WYDAWNICTWODWIESIOSTRY.PL

